

*Richard
Wurmbrand*

Iubește-ți vrăjmașii

Janet & Geoff Benge

*Richard
Wurmbrand*

Jubește-ți vrăjmașii

Traducere de Roman Constantin

Copyright © 2017 Geoff & Janet Bengé

Cartea a fost publicată în limba engleză cu titlul *Richard Wurmbrand: Love Your Enemies*, la YWAM Publishing, a ministry of Youth With A Mission, P.O. Box 55787, Seattle, WA 98155, SUA.

Toate drepturile rezervate.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții. Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.

Richard Wurmbrand: Iubește-ți vrăjmașii

de Janet și Geoff Bengé

Copyright © 2025 Casa Cărții

OP 2, CP 30

410670, Oradea

Tel.: 0359 800 333; 0728 874 975

E-mail: info@ecasacartii.ro

www.ecasacartii.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

BENGÉ, JANET

Richard Wurmbrand - Iubește-ți vrăjmașii / Janet și Geoff Bengé ; trad. de Constantin Roman.. - Oradea : Casa Cărții, 2025

ISBN 978-606-732-314-6

I. Bengé, Geoff

II. Roman, Constantin (trad.)

2

929

Traducerea: Roman Constantin

Editarea: Mirela Ștefan

Tehnoredactarea: Vasile Gabrian

Coperta: Roxana Bochiș

Imaginea de pe copertă aparține YWAM Publishing și este folosită cu permisiune.

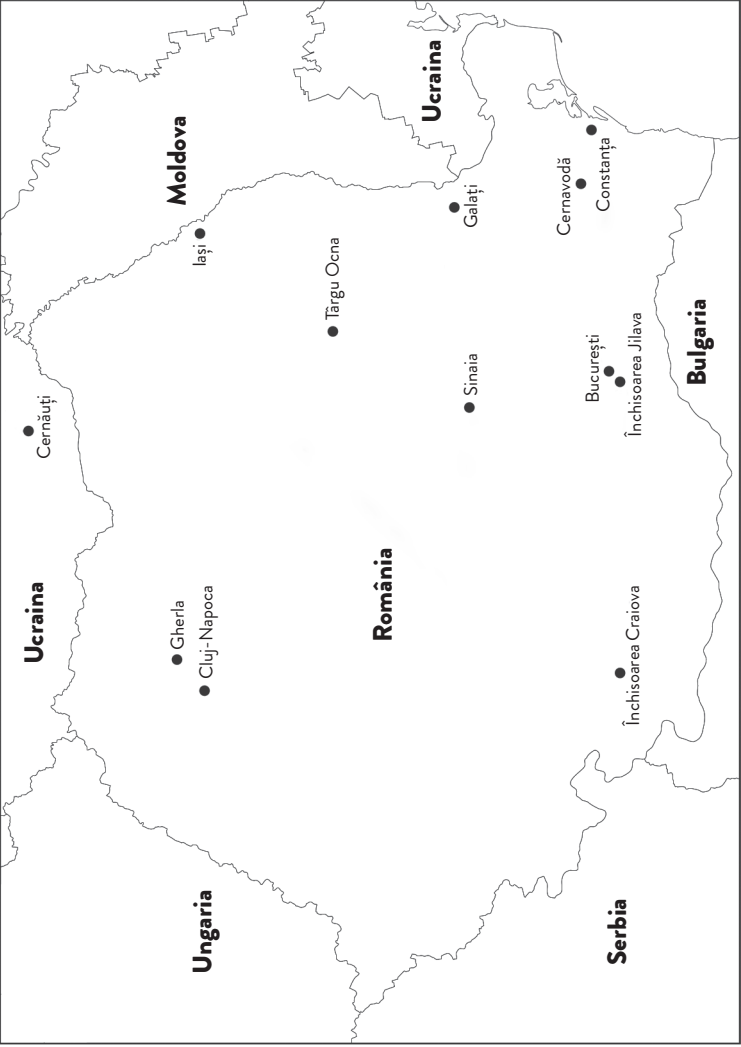
Tipar executat de

**BOOK
EXPERT**
Powered by METROPOLIS

www.book-expert.ro

Cuprins

1. De neînchipuit	7
2. Tot ce avea lumea de oferit	9
3. Ultimul lucru de care el avea nevoie era religia	17
4. „Vreau să fiu botezat”	31
5. Întunericul malefic	43
6. Schimbat pentru totdeauna	57
7. Teritoriu necunoscut	69
8. Capitulare	81
9. Tulburări	93
10. Vasile Georgescu	103
11. Pe copacul tăcerii	115
12. Eliberarea	129
13. „Nu vei mai predica niciodată”	141
14. „Credeam că ai murit”	155
15. „Permiteți-mi să vă arăt acreditările mele”	163
16. Vocea Martirilor	175
Bibliografie	187
Despre autori	188

Capitolul 1

De neînchipuit

Richard Wurmbrand simți cum gardianul îl trânti pe pavelele reci și umede. Apoi simți cum cineva îi prindea un inel de metal în jurul gleznei. Auzi zgomotul unui ciocan lovind în metal. Asta putea să însemne un singur lucru – i se montase la picior o bilă grea de fier, legată cu un lanț.

Îi îndepărtară prosopul murdar cu care era legat la ochi, iar Richard văzu bila de fier de aproape douăzeci și trei de kilograme – care cântărea aproximativ jumătate din greutatea sa – atașată de el.

Doi gardieni îl ridicară pe Richard, cu tot cu lanțurile de la picioare, în spatele unui camion în care se aflau și alți prizonieri încătușați. *Unde mă duc?* se întrebă Richard. *Cu siguranță pot vedea că sunt prea bolnav pentru a-mi începe cei douăzeci de ani de muncă silnică.*

Camionul tură motorul, poarta închisorii se deschise larg, și ei porniră la drum.

Era întuneric când camionul se opri. Richard și alți câțiva prizonieri fură transferați din spatele camionului într-un vagon de marfă. Când acesta se umplu, ușa fu trântită. Un fluier ascuțit sparse tăcerea, iar vagonul de marfă se smuci

când trenul se puse în mișcare. Richard își amintea poveștile pe care le auzise despre naziștii care adunau evrei și-i trimiteau cu trenul spre lagărele de concentrare și la moarte sigură. Îl aștepta și pe el aceeași soartă?

În copilăria sa din Istanbul, Richard nu și-ar fi putut închipui vreodată că într-o zi va fi un prizonier al statului, cu trupul torturat și bătut. Fusesse ateu în primii ani de viață, dar acum se afla aici, probabil pe drumul spre moarte, din cauza credinței sale creștine.

Capitolul 2

Tot ce avea lumea de oferit

O briză sufla dinspre Marea Marmara la sud de Istanbul, în timp ce Richard, în vârstă de zece ani, stătea și privea în tăcere cum tâmplarul închidea sicriul. Tatăl său, Heinerich Wurmbrand, se afla în sicriu. Murise din cauza epidemiei de gripă care începuse să facă înconjurul lumii în 1918, la sfârșitul Primului Război Mondial. În timp ce privea sicriul simplu, Richard s-a întrebat ce ar trebui să simtă. Cu siguranță, era tragic să-ți pierzi tatăl la o vârstă atât de fragedă, dar Richard știa că nu avea să-i lipsească atât de mult. Tatăl său fusese un om distant, preferând compania cărților sale în detrimentul familiei. De altfel, Richard nici nu-și putea aminti ultima discuție pe care o avusese cu el, atât de puține erau. Chiar dacă cei trei frați mai mari ai săi – Moise, Tudor și Lazăr – și mama sa, Amalia, erau acolo, Richard se simțea mai singur decât fusese vreodată.

După ce sicriul fu bătut în cuie, îl coborâră în groapă, izbindu-se cu un bufnet de fundul acesteia.

Un evreu în vârstă, căruia mama lui Richard îi plătise câțiva bănuți, a cântat „El Malei Rachamim”, rugăciunea

evreiască pentru morți. Apoi groparul a început să arunce pământ cu lopata peste sicriu.

Richard habar nu avea ce se va întâmpla acum. Din câte își putea da seama, familia lui a fost mereu pe drumuri, în căutarea unui trai mai bun. Bunicii lui, pe care nu-i cunoscuse, se mutaseră în România din provincia nordică vorbitoare de limbă germană a Bucovinei, pe atunci parte a Imperiului Austro-Ungar. Părinții săi s-au mutat la București, capitala țării, locul unde s-a născut Richard în 24 martie 1909. Familia acestuia încă vorbea acasă mai mult germana decât româna.

Când Richard avea doi ani, familia lui s-a mutat în Istanbul, capitala Imperiului Otoman. Tatăl lui Richard, stomatolog, era sigur că ar putea face mai mulți bani acolo decât în București. Cu toate acestea, începerea Primului Război Mondial a schimbat totul. Otomanii s-au alăturat Germaniei și Austro-Ungariei în război și, ca urmare, economia Istanbulului a avut de suferit.

Problemele economice au spulberat visul tatălui lui Richard de a deveni un dentist bogat în oraș. Familia a reușit cumva să supraviețuiască, iar acum, la fel ca alte milioane de oameni, tatăl lui Richard supraviețuise războiului, doar pentru a muri din cauza teribilei pandemii de gripă spaniolă care mătura lumea. Mama lui Richard, la fel ca multe alte femei din întreaga lume, era acum o văduvă, nevoită să-și întrețină familia acceptând să lucreze ca spălătoare și croitoreasă pentru locuitorii bogați ai Istanbulului.

După moartea tatălui său, Richard a frecventat școala din când în când, dar prefera să stea acasă, cufundat în cărțile din biblioteca tatălui său. Ca și tatăl său, Richard a dezvoltat o dragoste pentru cărți și lectură. Pe rafturile bibliotecii găsea întotdeauna o carte interesantă pe care să o citească și s-o

studieze singur. Printre acele cărți, Richard a găsit o colecție de volume de Voltaire, un scriitor și filosof francez din secolul al XVIII-lea, care a scris adesea despre religie, în special despre catolicism, și despre rolul acesteia în societate.

Religia îl fascina pe Richard, care era evreu, chiar dacă familia sa era nepracticantă și nu frecventase niciodată sinagoga. Cu toate acestea, Richard se simțea atras de o varietate de biserici creștine. De fiecare dată când mergea pe străzile din Istanbul și trecea pe lângă o biserică, dorea să știe ce se întâmplă înăuntru și de ce. Într-o zi, porni la plimbare cu un prieten catolic pentru a transmite un mesaj unui preot. Când au ajuns la biserică, prietenul a presupus că Richard va aștepta afară în timp ce el va intra să transmită mesajul. În schimb, Richard îl urmă în biserică. Înăuntru era întuneric și mirosea a tămâie. Ei l-au găsit pe preot și, spre surprinderea lui Richard, preotul își puse palma pe capul lui Richard și îl întrebă:

— Ce pot face pentru tine?

Richard ridică din umeri. Habar nu avea ce s-ar fi cuvenit să-i ceară unui astfel de om.

— Ei bine, o să îți aduc o cană cu apă rece. Ca creștin, am datoria să fac ceva pentru tine, a spus preotul.

Richard era nedumerit. Oare toți creștinii simțeau o datorie de a face ceva pentru alții? Din acel moment, începu să se strecoare în bisericile creștine pentru a vedea ce se întâmplă. A participat de mai multe ori la slujba catolică, dar nu putea înțelege nimic din ceea ce se spunea, deoarece totul era în latină. Evita însă bisericile ortodoxe grecești, deoarece auzise că acestea erau ostile evreilor. De asemenea, începuse să meargă uneori la sinagogă, dar slujba era ținută în ebraică, iar rabinul nu părea să aibă timp pentru un tânăr băiat care venea singur.

Richard s-a simțit singur crescând în Istanbul și se întreba dacă viața are vreun scop real. Îi plăcea să se plimbe prin cimitire în zilele de iarnă, când zăpada se așternea în jurul pietrelor funerare. Își spunea în sinea lui: *Într-o zi voi fi și eu mort și zăpada îmi va cădea pe mormânt, pe când cei vii vor râde, se vor îmbrățișa și se vor bucura de viață. Nu voi putea să particip la bucuriile lor, nici măcar nu voi avea habar de ele. Pur și simplu nu voi mai exista. După puțin timp, nimeni nu-și va mai aminti de mine. Și atunci, la ce bun toate acestea?*

Această întrebare îl frământa pe Richard. Pe când avea paisprezece ani, ajunsese la concluzia că Voltaire avea dreptate: nu exista niciun Dumnezeu care să se îngrijească de viața oamenilor. Richard s-a declarat ateu, și și-a propus ca, atunci când va crește, să experimenteze tot ceea ce avea lumea de oferit.

În primăvara anului 1923, când soldații britanici, francezi și italieni care ocupaseră Istanbulul din noiembrie 1918 au început să facă planuri de retragere din oraș, familia Wurmbbrand a decis, de asemenea, că era timpul să se mute. Și-au împachetat bunurile și s-au întors la București, în speranța unei vieți mai bune. Dar nu au găsit acolo ceea ce căutau.

Richard a descoperit că Bucureștiul era un oraș frumos, cu un amestec de clădiri în stilurile arhitecturale neoclasice, interbelice, Bauhaus și Art Déco răspândite de-a lungul unor bulevarde largi. De asemenea, orașul avea o viață culturală bogată și sofisticată, motiv pentru care a fost numit Micul Paris. În ciuda frumuseții arhitecturale și a culturii sofisticate a orașului, mama lui Richard a avut dificultăți în a găsi un loc de muncă în București care să fie bine plătit, astfel că familia avea în continuare cu probleme financiare.

Confruntat cu aceste circumstanțe, Richard și-a dat seama că trebuia să facă ceva diferit dacă voia să iasă din ciclul

sărăciei care afectase familia sa. El se decise că viitorul său se afla în domeniul finanțelor și își propuse să devină agent de bursă. După Primul Război Mondial, granițele României s-au extins pentru a include Bucovina, Banatul și Transilvania în urma diferitelor tratate semnate pentru a pune capăt luptelor. Așadar, economia țării era în plină expansiune.

Implicarea lui Richard în lumea finanțelor i-a mers bine, iar la vârsta de douăzeci și cinci de ani era un tânăr burlac înstărit. Avea o înălțime de 1,90 metri, păr blond ca inul și ochi albaștri pătrunzători.

— Ești chipeș, îi amintea tot timpul mama lui. De ce nu-ți găsești o soție, ca să am și eu nepoți?

Amalia era nerăbdătoare ca fiul ei să se căsătorească și chiar i-a găsit o moștenitoare bogată pe care s-o ia în considerare ca soție. Acest lucru nu a dus decât la certuri acasă. Richard nu se grăbea să se însoare. Și când avea să se căsătorească, își dorea ca aleasa lui să fie frumoasă, inteligentă și atee, la fel ca și el.

Într-o zi din vara anului 1935, în timp ce se afla pe balconul de la casa mamei sale, Richard zări un vechi prieten de familie urcând scările pentru a intra pe ușa din față a casei. Acesta era însoțit de o persoană pe care Richard nu o mai văzuse până atunci, o tânără minionă.

— Richard, coboară, avem musafiri! o auzi el pe mama strigând din casa scării.

Odată coborât la parter, Richard îl salută pe prietenul lor.

— Aceasta este nepoata mea, Sabina Oster, spune bărbatul. A venit în vizită de la Paris, unde studiază dreptul și chimia la Sorbona.

Richard zâmbi, observând că tânăra era pe cât de frumoasă, pe atât de inteligentă, și glumi, spunând:

— Ce chestie! Eram într-o dispoziție proastă pentru că mama mă presează să mă însor cu cineva de care nu-mi place. Dar dacă aș fi cu cineva ca tine, asta ar fi cu totul altă povestel! o tachină el pe Sabina.

Sabina îi zâmbi la rândul ei.

— Poate ai putea s-o însoțești pe nepoata mea în oraș în seara asta, a sugerat unchiul Sabinei. A venit în vacanță de la studii și vrea să cunoască oameni de vârsta ei.

— Sigur, a răspuns Richard, uitându-se în ochii căprui ai Sabinei.

În acea seară, cei doi au mers la un club scump pe care îl frecventa Richard. În timp ce stăteau și vorbeau, Richard și Sabina au descoperit curând că aveau multe în comun. Amândoi iubeau muzica și le plăcea să cânte la pian. Amândoi erau evrei nepracticanți, deși Sabina crescuse într-o familie mult mai strictă și mai conservatoare decât cea a lui Richard.

La fel ca în cazul celorlalți, războiul a perturbat viața Sabinei. Ea era din orașul nordic Cernăuți, cunoscut sub numele de Mica Viena pentru abundența de cultură și artă. Orașul devenise parte a României la sfârșitul Primului Război Mondial. Sabina avea doi frați mai mari care, la fel ca ea, se născuseră înainte de război. Tatăl ei luptase în Primul Război Mondial și supraviețuise, întorcându-se acasă la Cernăuți pentru a mai avea alți patru copii, trei fete și un băiat. Un sfert din populația din Cernăuți era evreiască. Deși familia Sabinei frecventa o sinagogă ortodoxă, Sabina i-a spus lui Richard că nu se mai regăsea în credința iudaică și o considera irelevantă pentru viitorul ei.

Richard i-a povestit Sabinei despre familia sa, despre deseale lor mutări și despre faptul că era pe cale să devină un agent de bursă bogat.

De la prima lor ieșire în oraș, Richard și Sabina au fost inseparabili. De fapt, Sabina nu s-a mai întors la Paris pentru a-și continua studiile când vacanța ei s-a încheiat. În schimb, a rămas în București și și-a luat o slujbă de birou, astfel încât ea și Richard să-și poată continua curtea.

Pe 26 octombrie 1936, Richard Wurmbrand, în vârstă de 27 de ani, și Sabina Oster, în vârstă de 23 de ani, s-au căsătorit în casa unui rabin. Mama lui Richard și noii săi socri au participat la ceremonia de nuntă. Richard ar fi preferat să se căsătorească la tribunal, dar părinții Sabinei au insistat asupra unei ceremonii religioase. Deoarece Richard și Sabina erau amândoi atei, rabinul nu s-a preocupat de credințele lor religioase. Pur și simplu i-a căsătorit.

După nuntă, însurăței au vizitat cluburi și au participat la concerte de mai multe ori pe săptămână. De asemenea, erau invitați la cele mai bune dineuri din București. Richard nu fusese niciodată mai fericit. El și Sabina au discutat despre posibilitatea de a avea copii, dar cei doi au decis să nu facă asta pentru o vreme, deoarece copiii ar fi stat în calea distracției.

— De ce am avea nevoie de altceva? s-au întrebat unul pe celălalt.

La mai puțin de șase luni de la căsătoria lor, totul s-a schimbat pentru Richard și Sabina. Richard, care a fost întotdeauna zvelt, a început să piardă în greutate. În același timp, a căpătat o tuse puternică de care nu mai putea scăpa. Când a început să tușească sânge, Richard a fost șocat. A mers la doctor și a aflat curând diagnosticul devastator: Richard Wurmbrand, tânărul agent de bursă în plină ascensiune, avea tuberculoză. Medicul l-a avertizat că stadiul bolii era avansat. Dacă Richard mai spera să prindă vârsta de 30 de ani, trebuia să meargă la un spital situat în munți pentru tratament și odihnă completă. Lui Richard nu-i venea să creadă ce auzea.